

Nf. 23.

ACADEMIAE FRIDERICIANAE
PRO-RECTOR AC DIRECTOR,
**IVSTVS HENNINGIVS
BOEHMERVS,**

POTENTISSIMO BORVSSIAE REGI A CONSILIIIS SANCTIO-
RIBVS, ORDINIS ICTORVM PRAESES VICARIVS,
ET IVRIVM PROFESSOR ORDINARIVS,

VNA CVM
CANCELLARIO ET PROFESSORIBVS

RELIIQVIS,
CIVIBVS ACADEMICIS

DIGNAM MEDITATIONEM

**VIRTVTIS
SPIRITVS SANCTI**

ag.

HVMANISSIME COMMENDAT.

**HALAE MAGDEBVRGICAE,
IMPENSIS ORPHANOTROPHEI.**

Vim virtutemque resurrectionis

CHRISTI, CIVES, τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ, a) non modo eam, quae illius in vitam reditus causa fuit, b) & quae in ipso ex mortuis excitato se exseruit, c) verum etiam isthanc, quae vitae ab illo resumtae effectus est, d) & qua nos eiusdem reddimur participes, e) feriis memoriae resurgentis DOMINI sacris vberius meditati sumus, ipso vtrumque hoc paucis verbis, dum, *Et ego, inquit, vivo, Et vos vivetis*, f) admodum significanter complectente.

Iam his, qui instant, festis diebus ἡ δύναμις τῷ Πνεύματος ἁγίου, vis atque virtus Spiritus sancti, g) quae cum ista, Petro teste, h) arctissimo nexu coniuncta est, & ex illa originem trahit, i) meditationem nostram subit, cogitationibus, desideris & laudibus profequenda. Atque haec res est, qua CHRISTVS in caelos adscensus omnem istam εὐαγγελίαν τῷ Πατρὶ, k) saepius ante commemoratam, vna voce comprehendit, ubi ait: ΔΥΝΑΜΙΝ ΕΠΕΛΘΟΝΤΟΣ ΤΟῦ ἉΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ ΕΦ' ἙΜΑΣ, vim accipietis Spiritus sancti, qui vos inuadet, siue, vt posteriora verba latine reddere malimus, Spiritu sancto vos superueniente. l)

Istud igitur DOMINI promissum, age dum, in hac feriarum solemnitate paulo curatius consideremus, dispicientes deinde, num, ad nos etiam illud aliquo modo pertinere, iure putare possumus, & si hoc euictum fuerit, eo cuncta referentes, vt sancto desiderio ita in illud feramur, quo CHRISTVM, quae tum pollicitus est, etiamnum implere, nostro quoque exemplo in gloriam nominis ipsius comprobetur.

Initio quidem ex iis, quae praecedunt, videmus, occasionem dicto huic CHRISTI dedisse, quod discipuli ipsius congregati sic

a) Phil. III, 10.
b) Io. X, 18.
c) Rom. I, 4.
d) Eph. I, 19; 20.
e) e. II, 5. 6.
f) Io. XIII, 19;
g) Rom. XV, 13

h) Act. II, 32. 33.
i) Vid. E. AVG. HERM. FRANCKII Progr. XIII. de nexu resurrectionis Christi & eiusdem Spiritus S.
k) Act. I, 4.
l) Com. 8.

sic enim interrogant: DOMINE, an hac tempestate Israelitis regnum instauraturus es? Quibus ille, prohibens arcana DEI consilia scrutari, non est vestrum, inquit, tempestates aut tempora nouisse, quae Pater in sua potestate posuit; m) sed, continuo pergit, vim accipietis Spiritus sancti, mihi que testes eritis & Hierosolymae & in tota Iudaea & Samaria, denique ad ultimas terras. Quo ipso manifesto docet, iam potius vnice cogitandam promissionem Spiritus sancti, a quo illo robore sint instruendi, vt ipsorum testimonio per totum terrarum orbem regnum suum stabiliri possit, idque non terrenum aliquid, sed caeleste & aeternis bonis abundantissimum. Quod vtinam sibi dictum putarent ii omnes, qui, dum non nisi de futuris ecclesiae factis solliciti sunt, negligunt fere, eam Spiritus sancti virtutem precibus ardentioribus a DEO expetere, in qua situm est regnum diuinum, n) & qua sola illud inter homines amplificatur.

Porro autem clare satis patet, orationem DOMINI inprimis pertinere ad apostolos, quos testes suos elegerat, o) quibus tamen merito accensetur ii omnes, qui vna cum illis postea sancto Spiritu repleti sunt. p) Fuere autem hi non ex numero Iudaeorum ἀπίστοι, sed, ipsius CHRISTI testimonio, iam antea ipsum dilexerant, & eum crediderant a DEO profectum, q) id quod certe sine Spiritus sancti ope, quem ipse apud eos iam tum manere adfirmat, qq) fieri non potuit. r) Eisdem post resurrectionem suam primum ad illos rediens adflauit, & eis dixit: accipite Spiritum sanctum; s) vnde manifestum est, illos iam eo tempore vberiori, quam antea, Spiritus mensura donatos fuisse. Nihilominus vero CHRISTVS in caelos adscensusur maius quid & illustrius, quam adhuc acceperant, denuo illis pollicetur.

Et generatim quidem repetit ipsam Spiritus sancti promissionem. Scilicet illum ipsum veritatis Spiritum, & hic & alibi a donis suis satis aperte distinctum, iam ante mortem suam saepius receperat, se eis misurum, tamquam παράκλητον illum, qui perpetuo cum ipsis mansurus, immo etiam in ipsis futurus sit. t) Nondum is erat, seu isthoc eminenti modo nondum aderat, quum IESVS nondum gloriosus esset factus, u) nec nisi ipse prius ad patrem discessisset, ad illos venire poterat; vnde testatur, e re ipsorum esse, vt discederet, quo facto eum sit

A 2

misu-

m) Com. 6. 7.

n) 1 Cor. III, 20.

o) Act. I, 2. 6. 13.

q) Ioh. XVI, 27.

p) C. II, 4.

qq) Cap. XIII, 17.

r) 1 Cor. XII, 3.

s) Io. XX, 22.

t) C. XIII, 16. 17.

u) C. VII, 39.

positum, e) & speciatim fidei donum caeleste, πνεῦμα πίστεως, Spiritus fidei appellatur. f)

Deinde notandum, hanc vocem δυνάμεως aliis duabus, ἐνεργείας g) & ἐξουσίας, h) subinde in ipso nouo instrumento illustrari, quae & cum illa nonnunquam coniungi solent. i) Atque isto quidem vocabulo ἐνεργείας, aequae ac verbo ἐνεργεῖν, ea maxime vis ac virtus Spiritus S. indicatur, quam intra animum hominis exserit, & qua eum aptum ac idoneum reddit ad ea peragenda, quae ab illo fieri vult, ipsumque simul efficaci modo ad ea suscipienda impellit; hoc vero, τῇ ἐξουσίᾳ, manifesta interioris illius virtutis demonstratio & sermone & operibus diuinis significatur; quorum vtrumque vna vox δυνάμεως simul comprehendit.

Porro, sicut ipse CHRISTVS sit caput ecclesiae, quae eius corpus est, k) primogenitus in multis fratribus, l) & in omnibus princeps, ἐν πᾶσι πρωτεύων, m) quem etiam, ad exsequendum in adsumta humana natura μεσίστη officium, DEVS sine modo ac mensura Spiritu donauit: mm) ita de eodem non modo vatum oraculis praedictum fuit, quod in ipso residere debeat Spiritus Iebouae, tamquam Spiritus fortitudinis, n) sed & postea Petrus in domo Cornelii testatus est, eum a DEO, vti Spiritu, ita & potestate, δυνάμει illa, vinctum fuisse. o) Hinc de illo & hostes profiteri cogebantur: ἐνεργῶσιν ἐν ἀντιᾷ αὐτοῦ δυνάμει, p) virtutes diuinae in ipso & per illum ad producenda stupenda miracula efficacissime se exserunt. Hinc & loquebatur, & agebat, ὡς ἐξουσίαν ἔχων, ut potestate praeditus, q) eandemque potestatem iam tum etiam aliis dare poterat. r) Dextra vero DEI euectus, & plenissime sancti Spiritus promissum a Patre consequutus, quo ex se totum Corpus suum, ecclesiam, replere posset, effudit s) cum Spiritu ipso illam virtutem vberime. Patet igitur, in CHRISTO non tantum esse πᾶν τὸ πλήρωμα, t) omnem plenitudinem huius virtutis, sed etiam ex ista eius plenitudine nobis eandem sumendam esse, u) & ex ea in nos deriuari omnem illam δυνάμιν, ἐνεργείαν & ἐξουσίαν, cuius per Spiritum sanctum participes reddimur.

A 3

Addi-

e) Rom. VIII, 1. 4. 5. ect.

f) 2 Cor. III, 13.

g) Eph. III, 16. Col. II, 12.

h) Matth. X, 1.

i) Matth. XIII, 2. Gal. III, 5. Eph.

III, 7. 20. Col. I, 29. item Luc. III, 36.

c. VIII, 1.

k) Eph. I, 22. 23.

l) Rom. VIII, 29.

m) Col. I, 18.

n) Ef. XI, 2.

p) Matth. XIII, 2.

q) Matth. VII, 29. Marc. I, 27. Luc.

III, 36.

r) Luc. X, 19.

t) Col. I, 19.

mm) Io. III, 34.

o) Act. X, 38.

s) Act. II, 33.

u) Io. I, 16.

Addimus etiam hoc, vim virtutemque hanc in ipso capite, CHRISTO, qua humanam eius naturam, antequam ad DEI dextram eueheretur, sensim incrementa cepisse, & ita multo magis in membris eius, etiam praestantissimis, gradus agnoscere; atque in capite nunc quidem πᾶν τὸ πλῆρωμα etiam huius δυνάμεως inesse, singulis vero membris tantum diuini illius doni dari, quantum & cuiusque & ecclesiae usus exposcit. CHRISTVS sane de Spiritu S. conceptus inde ab utero diuina virtute plenus exstitit. Nihilominus ad officium μεστός publice inauguratus, longe vberima mensura Spiritus & δυνάμεως unctus fuit, de quo Petri testimonium iam supra adlegauimus, x) & tamen tum demum ad supremum illius doni gradum pertigit, quum supra omnes caelos ascendit, vt omnia completeret, & dona illa daret hominibus. y) Pari ratione Apostoli, vt supra docuimus, ante CHRISTI supplicium ab omni Spiritu S. operatione & virtute vacui certe non fuerunt. Attamen, quidquid eius fuerit, longe maior tamen & excellentior gradus eius virtutis iis promittitur, euecto ad DEI dextram DOMINO, missoque Spiritu S. ipsis expectandus. Quantumque autem & hic gradus fuerit, minime tamen vno quasi momento omnem ἀδένειαν z) ita sustulit, vt nihil posthac ei virtuti ac vi accedere posset, quum potius in illa ipsa naturae humanae aeque ac perperitionum imbecillitate CHRISTI virtus ac fortitudo perficienda ac consummanda esset. a) Et simili modo, licet vnus idemque esset Spiritus, eademque illius virtus, tamen pro discrimine ministeriorum, discrimina etiam donorum & ἐνεργημάτων in ipsa primaeua ecclesia inuenta, nec vni membro ea omnia data sunt, sed tantum cuique, quantum in commodum & salutem totius corporis opus fuit. b)

Denique vox δυνάμεως modo angustiori sensu capitur de eximia quadam & naturae vires superante fortitudine animi, eiusque demonstratione per opera diuina virtute patrata; qua ratione opponitur metui, c) & ipsa miracula, in quibus potentia diuina maxime elucebat, δυνάμεις vocantur. d) Modo eadem ampliori sensu τὰ πάντα τῆς θείας δυνάμεως, e) quibus CHRISTI membra per Spiritum sanctum impertienda fuerunt, significat, quem etiam huius loci esse exinde putamus, quod vna hac voce DOMINVS omnia illa effert, quae aduentante Spiritu S. dona Apostoli erant consequuturi.

His

x) Act. X, 38.
y) Eph. III, 9. 10.
z) 1 Cor. II, 3.
a) 2 Cor. XII, 9.

b) 1 Cor. XII, 4. 5. 6.
c) 2 Tim. I, 7.
d) Act. XVIII, II. Ebr. II, 4.
e) 2 Petr. I, 3.

His igitur praemisſis facile patet, quid per *δύναμιν* hanc, quam immiſſo diuinitus Spiritu S. accepturi erant Apoſtoli, intelligendum putemus. Eſt nimirum donorum omnium, naturae vires ſuperantium, complexus & vberior meſura, ſed nouis tamen acceſſionibus magis magisque augenda; per quae dona animus, primum quidem & praecipue Apoſtolorum, deinde vero aliorum etiam omnium in Chriſtum credentium, tum qua intellectum, tum qua voluntatem, ea facultate diuiniore fuit inſtruentis, qua & ipſum corpus, ſanctum DEI templum, eiusque membra arma iuſtitiae efficerentur: quo ita ſalute per Chriſtum parta plenius perfrui poſſent, & cum ad officia Chriſtiani hominis fortiter exſequenda, tum ad muneris ſacri partes rite obeundas viribus neceſſariis pollerent; ea vnicuique portione pro ſapientiffima DEI *οικονομία* conceſſa, qua ad *οικοδομῆν* totius corporis Chriſti opus videbatur.

Haud difficulter per ſingula ire, & hanc qualemcumque deſcriptionem vberius declarare poſſemus: ſed breuitatis cauſa malumus nonnulla ſaltem ex praecipuis illis donis, quae *δύναμεις* iſta complectitur, paucis verbis commemorare. Ad eam igitur pertinet I. lux illa caeleſtis, in qua *excellens DEI potentia*, & qua *animis* Apoſtolorum *ille illuxit*, a) vt intelligere poſſent, & quae *ipſis largitus ſit*, b) & quid veli DEVS, quod bonum acceptum eſt perfectum ſit; bb) II. donum docendi cum *demonſtratione πνεύματος* & *δυνάμεως* c) in ipſis Apoſtolis cum *θεοπνευſία* & *ἀποταυſία*, facultate item peregrinis linguis loquendi, coniunctum, ad eandem lucem vbique cum inſigni effectu profereſſam, d) III. Sapientia & prudentia diuina & in tradendo euangelio, e) & in gerendo *ἐν πνεύματι σωφρονιſμῶς*, ee) omni negotio ſacro, tanta, vt nemo reſiſtere poſſet ſapientiae & ſpiritus, quo loquebantur, f) vt quae ea ipſa ſapientes huius ſaeculi confunderent; g) IIII. fides in CHRISTVM maſcula, gg) *ἐλπίζομένων ὑποſτατις, πραγμάτων ἔλεγχος* & *ἐλεπτομένων*, h) cuius etiam *ἐνεργηſμένης δι' ἀγάπης* i) *ἔργον conſummandum* ἐν *δουλείᾳ*, k) V. Laetitia & pax animi, ex ſenſu amoris DEI in animo diffuſi, kk) *ἐν τῷ πνεύματι abundans ſpe viuā vitae aeternae per hanc ipſam vim Spiritus S.* l) VI. Fiducia in DEO & diuinæ gloriae ſpe gloriandi per CHRI-

a) 2 Cor. III, 6. 7.	bb) Rom. XII, 2.	ee) 2 Tim. I, 7.
b) 1 Cor. II, 12.		f) Act. VI, 9.
c) Com. 4.		g) 1 Cor. I, 19. 20. 25.
d) 2 Cor. III, 6. Rom. XV, 18. 19.		gg) Act. VI, 5.
Eph. III, 7. 8. 9.		h) Ebr. XI, 1.
e) Eph. I, 8. Col. I, 28. 29.		i) Gal. V, 6.
		k) 2 Theſſ. I, 11.
		kk) Rom. V, 5.
		l) Rom. XV, 13.

CHRISTVM, per quem conciliationem sint adsequuti; m) VII. πληρο-
 Φορέα fidel n) in aditu ad DEVM, o) qua per Spiritum adoptionis clama-
 rent: Abba, pater; p) VIII. donum precum efficacissimarum, δεήσεως ἐνεργ-
 γυμένης, multum valentis, q) & ad bona pro se aliisque obtinenda, & ad
 mala auerenda. VIII. παρρησία insignis coram ipsis hostibus magna
 vi testimonium de CHRISTO dandi; r) X. donum miracula edendi per
 fidei virtutem ad confirmandam euangelii doctrinam; s) XI. vis ac
 virtus diuina in omnibus iis, quae & ad enecandum veterem hominem
 cum suis actionibus, ss) effugiendamque τὴν ἐν κόσμῳ ἐν ἐπιθυμία Φθο-
 ράν, & ad εὐσεβείαν & sanctitatem promouendam, atque ad metam su-
 am perducendam spectant, t) qua virtute corporis etiam mortalis mem-
 bra iustitiae arma praebere possent ad sanctimoniam; tt) XII. amor IESV
 CHRISTI intensissimus, virgens & extimulans illos, vt in procuranda
 aliorum hominum salute ei placendi φιλοτιμίαν ostenderent; u) XIII.
 zelus ac feruor insignis in omni opere Domini peragendo; x) XIII.
 fortitudo armis diuinis interrito animo adgrediendi & debellandi
 quoscumque hostes regni CHRISTI, siue visibiles illi sint, siue inuisi-
 biles; y) XV. robor denique animi inuictum in tolerandis laboribus,
 z) aliorum infirmitate, a) omnibus aduersis, b) & ipsa adeo morte, c)
 nominis CHRISTI causa.

Sunt sane haec praecipua momenta, quae δύναμις Apostolis a
 CHRISTO promissa comprehendit, & quibus illa se exferit, quibus
 facile plura addi, aequae ac haec ipsa vberius declarari & illustrari pos-
 sent, id quod tamen, ne iusto prolixiores simus, priuatae cuiusque
 meditationi commendamus. Sufficiat viam commonstrasse, qua in
 inuestigandis reliquis vterius sancto studio progredi non erit neque
 difficile, neque iniucundum.

Licet vero multa haec & varia sint χαρίσματα, vna tamen ea-
 demque est δύναμις, quae illa omnia complectitur, & quidem cum ea,
 quae

m) Rom. V, 2. n.	III, 16.	tt) Rom. VI, 13. 19.
n) Ebr. X, 22.	u) 2 Cor. V, 9. 14.	
o) Rom. V, 2. Eph. II, 18. c. III, 12.	x) Rom. XII, 11. 2 Cor. XI, 2. 28. 29.	
p) Rom. VIII, 15.	y) 2 Cor. X, 4. 5. Eph. VI, 10. seqq.	
q) Iac. V, 16. Act. III, 31. Io. XVI, 23.	Phil. I, 27.	
24. 26.	z) 2 Cor. XI, 27. 1 Theff. II, 9.	
r) Act. III, 8. seqq. 33. c. VIII, 15.	a) 1 Cor. III, 1. 2. 2 Cor. XI, 29. Gal.	
2 Tim. I, 12. c. III, 17.	VI, 1. 2.	
s) Act. III, 30. Rom. XV, 19. Ebr. XI,	b) Rom. VIII, 17. 18. 35. seqq. 2 Cor. III,	
33. 34.	8. 9. Cap. VI, 4. seqq. 2 Tim. II, 10.	
ss) Col. III, 9.	c) Act. XX, 24. Apoc. XII, 11.	
t) 2 Petr. I, 3. seqq. 2 Cor. VII, 1. Eph.		

quae fontis instar est, virtus DOMINI nostri IESV CHRISTI & Spiritus sancti, qui *ex eis, quae CHRISTI sunt, sumit*, d) tum illa, quam, ex inexhausto hoc mari & CHRISTI & suae *δυνάμεως*, Apostolis aliisque fidelibus Spiritus S. per illustrationem gloriae CHRISTI, intimamque cum illo coniunctionem contulit, ita vt, quamquam haec, quod supra monuimus, ab illa, tamquam effectus a causa, distinguenda merito sit, nunquam tamen ab ea, tamquam fonte, ex quo & continuanda & augenda est, separanda.

Posteaquam vero paullo fusius ipsam hanc *δύναμιν* considerauimus, paucis addendus est modus, quo illam discipulis CHRISTVS promisit, *ἀψευδῆ*, inquit, *accipietis vim* virtutemque. Quod verbum & promissionis & praedictionis vtrumque momentum, tam exhibitionis & collationis ex parte DEI, quam acceptationis & admissionis ex parte discipulorum inuoluit, & fore significat, vt hanc spiritus *δύναμιν* certo suam faciant, eaque vt possessione aeterna fruantur. Eandem rem alibi e) ita effert, *eos induendos esse virtute ex alio*. Quemadmodum vero illud verbum eo maxime respicit, quod replendi Spiritu S. intra animum virtutem illam, non tantum moribus quibusdam per eam excitatis sentire, quippe quod & *ἀπίστοις* vel inuitis euenit, f) sed illam tamquam diuinum donum recipere debeant; ita hic posterior loquendi modus demonstrationem eius *δυνάμεως* publicam innuit, qua, illa vi quasi induti & exornati, ab omnibus conspiciendi sint, non tamquam *nudi* in infirmitate carnis, sed tamquam *vestiti* virtute DEI. ff) Omnino vero ante omnia interiores animi facultates ea *δύναμεις* induendae, & vere ea accepta indutae fuerunt, vt deinde etiam in omni vitae habitu & conuersatione eadem agnosci posset. Vtrumque Paulus coniungit, vbi ita *fortitudinem CHRISTI in sua imbecillitate perfici* vult, vt ea ipsa *fortitudo in illo habitet*, siue potius *ἐπιστηνώσει ἐπ' αὐτόν*, tamquam tentorium aliquod super ipso expansum eum vndecumque tegat & circumdet. g)

Atque haec hactenus de vi ac virtute Spiritus S. Apostolis promissa disseruimus. Iam id etiam merito disquirendum est, vtrum ad hos solos aliosque illis aequales illud promissum pertineat, an ad alios simul in vniuersum omnes, vt haec etiam tempestate *δύναμεις* illa, *ἐπελθόντος τοῦ ἀγίου Πνεύματος*, ab iis, qui in CHRISTVM credunt, sit expectanda atque expetenda?

B

Vt

d) Io. XVI, 14, 15.

e) Luc. XXIII, 49.

f) Act. III, 13, 14. c. V, 33. c. VII, 54.

ff) 2 Cor. V, 3.

g) 2 Cor. XII, 9. Ec. III, 4, 5, 6.

Ut igitur vltro largimur, esse nonnulla dona, quibus haec
 virtus illo tempore conspicua fuit, quae isti aetati magis propria fue-
 runt, ea scilicet linguarum peregrinarum & miraculorum *χαρίσματα*,
 quae in stabilienda primum ecclesia maxime propter *ἀπίστους* da-
 ta fuerunt; gg) esse etiam, quae vberiori modo & tum concessa sunt,
 & hac aetate conceduntur, ad publica docendi in ecclesia, eamque
 gubernandi munera: ita non modo Petrus testatur, eandem Spiritus
 S. *ἐπαγγελίαν*, adeoque & virtutem illius, ad omnes pariter *per-
 tinere*, qui ordine a DEO praescripto aditum ad eam quaerant, *ad-
 vocati ab ipso DOMINO DEO nostro*; h) sed etiam Paulus *vim illam
 Spiritus S.* eandem omnibus fidelibus adprecatur, quo per illam *lae-
 titia atque pace compleantur*. i). Praeterea vero omnia illa fere, quae
 antea recensuimus, dona ita sunt comparata, vt versanti ipsas A-
 postolorum epistolas nemini dubium esse possit, proponi ea vt omni-
 bus Christianis hominibus communia. Quid? quod Paulus, dum
 Ephesios hortatur, vt *Spiritu pleni sint* siue repleti studeant, k) sa-
 tisne hoc declarat, cum ipso Spiritus *πληρώματι* virtutem etiam eius
 maiorem omnes, si modo velint, consequi posse? Neque vero est,
 quod existimemus, ea illius saeculi hominibus scripta esse. Si enim,
 omnium sequentium temporum ecclesiae epistolas illas traditas esse,
 negare nolumus, nullum certe vestigium in illis monstrari poterit,
 quo promissum illud ita limitetur, vt vlla aetas ab eo excludatur.
 Ipsam huius *δυνάμειος* per dona, quae extraordinaria vulgo vocantur,
 demonstrationem, vt illa pro sapienti DEI *οἰκονομία* & hominum
ἀπίστων rariora facta sint, nec temere atque arroganter ab vilo adfe-
 ctanda, non tamen omnino desuisse, omnium saeculorum exemplis
 fide dignissimis abunde confirmatur. Et licet dona docendi & alia
 eiusdem generis maxime ad *ἰκανότητα* in munere sacro, cui nisi vo-
 catus nemo se temere ingerere debet, conferantur, simul tamen
 meminisse decet, omnes vere in CHRISTVM credentes *esse ge-
 nus lectum & regale sacerdotium*, vt virtutes praedictas eius, qui eos
ex tenebris in suam lucem mirabilem vocavit, l) ad quod, salua *ἐνταξία*
 ecclesiae, rite peragendum necessaria Spiritus S. *δυνάμει* omnino ha-
 biles reddendi sunt. Multo magis vero de reliquis donis omnibus
 certum est, eorum omnes ita compotes fieri posse, vt virtutem il-
 lam

gg) 1 Cor. XIII, 22.

h) Act. II, 39.

i) Rom. XV, 13.

k) Eph. V, 18. l) 1 Petr. II, 9.

iam etiam se accepisse, eaque indutos esse, & ipsi scire, & alii intelligere possint; id quod ex ipsa eorum recensione quum satis clarum sit, vberiori probatione non egere existimamus.

Quum itaque extra omnem dubitationem positum sit, tantam esse DOMINI liberalitatem, vt, quantum ad rem ipsam attinet, eandem Spiritus S. virtutem, quam Apostoli acceperunt, diuerso licet modo, mensura ac gradu, omnibus petentibus dare velit: aequum sane est, vt ne oblatum tantum beneficium spernamus, sed intimo potius illius obtinendi desiderio feramur, ac nullis parcamus precibus & flagitationibus, donec eius nos quoque participes factos sentiamus.

Dolendum sane non modo hoc, quod per multi, Christianorum hominum nomine prorsus indigni, Spiritum S. longissime a se repellant, nec motibus illius diuinis, quibus eos de misero statu suo convincere, atque ad meliorem frugem perducere studet, vllum apud se locum relinquunt; sed etiam hoc, quod multi alii, qui quidem & motus illos admittunt, iisque & ad *μετάνοιαν* & ad fidei aliqua initia se perducere patiuntur, in his statim subsistunt, nec eo contendunt, vt vere illam a CHRISTO promissam *δύναμιν*, admissio plenius ipso Spiritu sancto, fecundum dona illa antea descripta, accipiant.

Hortamur itaque Vos omnes ac singulos, CIVES, primo quidem, vt, si id adhuc factum non sit, *ex peruerso illo hominum genere euadatis*, m) quod voluntariis peccatis abigit Spiritum DEI, contra vero animo compuncti diuinum fidei donum feris precibus a DEO expectatis, quo delictorum veniam sanguine IESV CHRISTI adpersi consequamini, & hoc ordine & Spiritus illius participes reddi possitis.

Deinde vero Vos etiam atque etiam obtestamur, vt serio meditemini, qua ratione CHRISTVS discipulis suis Spiritum S. post abitum suum ad Patrem mittendum promiserit, quomodo promissum impleuerit, & quaenam sit illa *δύναμις*, quam immisso Spiritu isti acceperint, eaque velut induti sint. Atque si intellexeritis, quam longe adhuc ab ea vi ac virtute absitis, cogitate, oramus, quod eam & Vobis consequi haud difficile futurum sit, modo precibus insistatis & importune quasi ac *δυναμὸς* n) eam in nomine CHRISTI efflagitetis. Agite igitur, eum Vobis his diebus finem propositum habeatis, vt maiorem illam vim Spiritus S. CHRISTI gloriam apud Vos illustrantis, & Vos
B 2 iam

m) Act. II, 46.

n) Luc. XI, 8.

in intimam cum illo communionem adducentis, adipiscamini, non otiose eam expectantes, sed piam Euangelii meditationem, quod primum consequendi Spiritus medium est, cum indefessa oratione ad exemplum Apostolorum coniungentes.

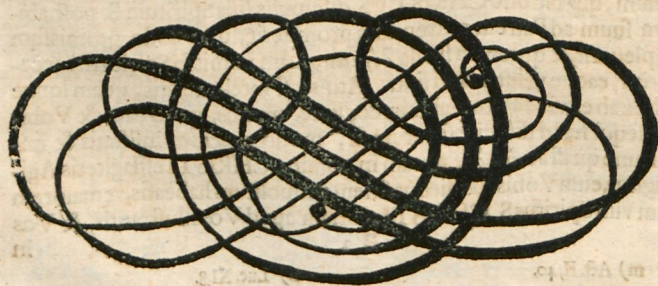
Est quidem hoc praecipue illorum officium, qui in munere sacro aliquando testes CHRISTO in orbe terrarum esse, in animum suum induxerunt, quo sane recte perfungi non possunt, nisi antea virtute Spiritus S. tanto negotio apti ac idonei redditi fuerint. At profecto idem & alios negligere nefas est, qui aliis quibuscumque, quam sacris, studiis operam suam addixerunt, siquidem in ciuitate DEI DOMINI sui gloriam & aliorum hominum salutem cum effectu procurare velint. Neque vero id pro onere habendum, sed potius in summo beneficio ponendum, quod DEVS omnes, nemine posthabito, Spiritus sui vberiori mensura ac diuina virtute dignari paratus est, eoque ipso nos certiores reddere vult, *se in nobis manere*, o) tamquam in templo suo, quod aeternum in habiturus & gloria sua repleturus sit.

Faxit itaque summum Numen, vt cum gratia DOMINI nostri IESV CHRISTI, & PATRIS amore, beatissima SPIRITVS S. *κοινωνία* p) nobis adsit, eamque cum ipsius virtute atque solatio & his diebus, & per omnem, quae reliqua est, vitam nostram abundantissime experiamur. Amen. P.P. in Acad. Frider. ipsi, Vigil.

Festi Pentec. X. Cal. Iun.

CIO IOCC XXXIII.

o) 1 Ioh. III, 13. p) 2 Cor. XIII, 13.

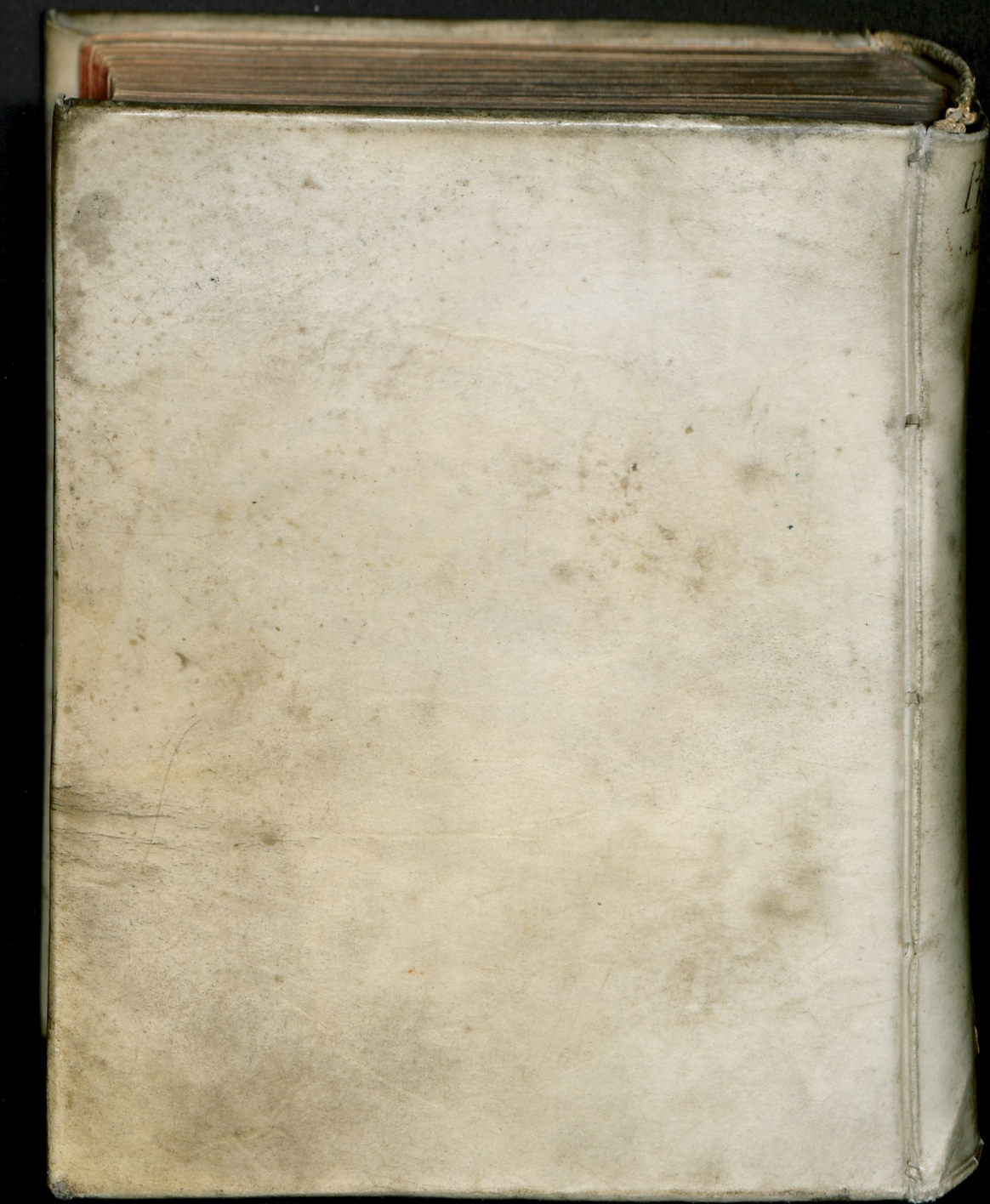

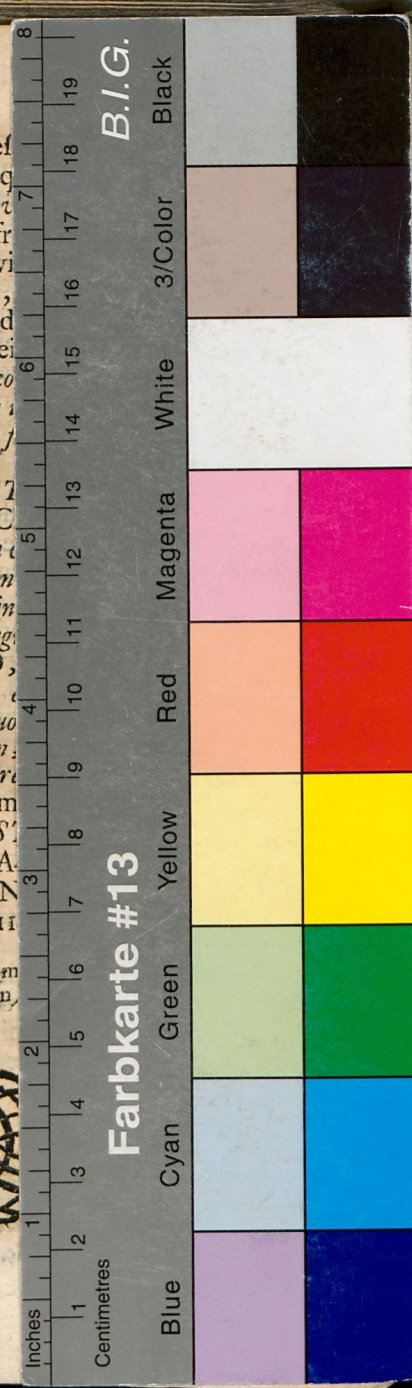
Ja 30/11

St

Witt

10007

32

ACADEMIAE FRIDERICIANAE
PRO-RECTOR AC DIRECTOR,
IVSTVS HENNINGIVS
BOEHMERVS,

POTENTISSIMO BORVSSIAE REGI A CONSILII SANCTIO-
RIBVS, ORDINIS ICTORVM PRAESES VIGARIVS,
ET IVRIVM PROFESSOR ORDINARIVS,

VNA CVM

CANCELLARIO ET PROFESSORIBVS

RELIQVIS,

CIVIBVS ACADEMICIS

DIGNAM MEDITATIONEM

VIRTVTIS
SPIRITVS SANCTI

HVMANISSIME COMMENDAT.

HALAE MAGDEBVRGICAE,
IMPENSIS ORPHANOTROPHI.